

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/323/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616203231
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6616203231.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a sudcov JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jaroslava Galla v spore žalobcu POHOTOVOSTĚ s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený advokátkou JUDr. Barborou Korenecovou, advokátska kancelária Bratislava, so sídlom Slnečná 765/3 proti žalovanej O. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, zastúpená advokátkou JUDr. Elenou Matulovou, advokátska kancelária Poltár, Železničná 287, o zaplatenie 224 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/69/2016-67 zo dňa 31. 01. 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 5C/69/2016-86 zo dňa 15. 08. 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/69/2016 - 67 zo dňa 31. 01. 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 5C/69/2016 - 86 zo dňa 15. 08. 2017 v napadnutom treťom výroku v časti o 202,53 € a v závislom štvrtom výroku o trovách prvoinštančného konania **z r u š u j e a v tejto časti v r a c i a** Okresnému súdu Lučenec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; v zostávajúcej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 224 € s 5% ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 19. 06. 2014 do zaplatenia, s 39,15 % ročným úrokom zo sumy 600 € od 11. 06. 2013 do 24. 07. 2013, s 39,15 % ročným úrokom zo sumy 506 € od 25. 07. 2013 do 06. 09. 2013, s 39,15% ročným úrokom zo sumy 412 € od 07. 09. 2013 do 25. 09. 2013, s 39,15 % ročným úrokom zo sumy 318 € od 26. 09. 2013 do 29. 10. 2013, s 39,15 % ročným úrokom zo sumy 224 € od 30. 10. 2013 do 18. 06. 2014. Žalovanej súd povolil splácať dlžnú sumu po 10 € mesačne každý mesiac zvlášť, počnúc mesiacom február 2017 do úplného vyrovnania dlžnej sumy, ktoré splátky je žalovaná povinná platiť vždy do konca toho ktorého kalendárneho mesiaca pod hrozbou straty výhody mesačných splátok. Tretím výrokom súd vo zvyšku žalobcu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 29,04%. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že medzi stranami sporu bola uzavretá dňa 10. 06. 2013 zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 600 €. Úver mala žalovaná splatiť dňa 18. 06. 2014 spolu s úrokom a poplatkom za administratívne náklady v celkovej sume 1 128 €. Strany si dohodli samostatnú dohodu o splátkach, podľa ktorej žalovaná mala možnosť dlžnú sumu splatiť v 12 mesačných splátkach po 94 € od 12. 07. 2013. Celkovo žalovaná žalobcovi uhradila do termínu splatnosti úveru t. j. do 19. 06. 2014 sumu 376 €. Súd zmluvu posúdil ako zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka a zároveň aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d/ Zákona o spotrebiteľských úveroch. Skonštatoval, že zmluva má všetky zákonné náležitosti vyžadované ust. § 9 citovaného zákona. Pretože poskytnutý úver prestala splácať po splatnosti úveru dojednaného v zmluve sa dostala dňa 19. 06. 2014 do omeškania s plnením úveru. Vzhľadom na už uhradenú sumu ostáva ešte na úver doplatiť sumu 224 €. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie tejto istiny a preto súd jeho nárok považoval za opodstatnený. Zároveň

si strany dohodli úrok vo výške 39,15 € ročne s tým, že bol dohodnutý do splatnosti úveru. V žalobe si však uplatnil zmluvný úrok tak, že tento vyčíslil a zo sumy 224 € od 30. 10. 2013 požadoval tento úrok až do zaplatenia sumy. Súd považoval za dôvodný nárok žalobcu na zaplatenie pevného úroku len do doby splatnosti úveru t. j. do 18. 06. 2014 a preto aj úrok zo sumy 224 € od 30. 10. 2013 priznal len do 18. 06. 2014. Po ukončení splatnosti celého úveru podľa názoru súdu už veriteľovi nepatrí zmluvný úrok, patrí mu už len nárok na úrok z omeškania (uznesenia Ústavného súdu SR IV. 476/2012 z 18. 09. 2012). V prevyšujúcej časti súd nárok žalobcu na zmluvný úrok ako nedôvodný zamietol.

2. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou v sume 293,10 €. Súd túto sumu považoval za neprimerane vysokú a zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by v takejto vysokej výške žalobcovi v súvislosti s predmetnou zmluvou vznikli. Preto existenciu týchto nákladov súd nepovažoval za preukázanú a vzhľadom na ich výšku (takmer polovica sumy poskytnutého úveru) považoval dojednanie tejto časti za odporujúce dobrým mravom a teda neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka; z tohto dôvodu žalobu v tejto časti zamietol. Rovnako zamietol aj nárok žalobcu na zaplatenie poplatku za upomienku v sume 10 €, ktorý nie je uvedený v zmluve, preto ho nemožno požadovať. Tiež ho považuje súd za neprimerane vysoký, pričom dohodu o takomto poplatku vopred predformulovanom vo Všeobecných obchodných podmienkach považoval za neplatnú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Navyiac nebola preukázaná ani takáto upomienka. Z obdobných dôvodov nepriznal súd ani nárok na zaplatenie uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 33 €, ktorú žalobcovi z obdobných dôvodov nepriznal. Nárok v časti uplatneného úroku z omeškania považoval súd za dôvodný, uplatnený v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením Vlády č. 87/1995 Z. z.. Súd preto uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 244 € s 5% ročným úrokom z omeškania uvedený zmluvný úrok 39,15% z dlžných súm, s tým, že povolil žalovanej dlžnú sumu splácať po 10 € mesačných splátok pod následkom straty výhody splátok a to s poukazom na jej zlú finančnú situáciu. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP, žalovanej priznal náhradu v rozsahu jej čistého úspechu, ktorý v konaní predstavoval 29,04 %.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a to proti výroku III. Ako odvolacie dôvody poukázal na ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, podľa neho dospel súd na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. K neprimeranosti poplatku za poskytnutie úveru uviedol, že tento sa zhoduje nielen so sudcovskou praxou Najvyššieho súdu SR, ale aj zo zahraničnou sudcovskou praxou. Pokiaľ žalovaný namieťa voči výške odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere aj dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy šlo o odplatu výrazne vybočujúcu z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektami poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalobca). Navyiac poukázal aj na ustanovenia Obchodného zákonníka, ktorý umožňuje vyberanie iných platieb ako len splátok úveru a úroku. Teda slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale ho aj výslovne uvádza. Tento podľa názoru žalobcu nie je neprimerane vysoký, s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca je nebankovým subjektom. V jednej tretine predstavuje úrok podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a v dvoch tretinách náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou. Je v zmluve dostatočne jasne napísaný, čiže dlžníčka vedela posúdiť hodnotu protiplnenia už v čase uzatvárania zmluvy. Poukazuje aj na dôvodovú správu Zákona o spotrebiteľských úveroch, kde na uvádza modelový príklad výpočtu sankcií v spotrebiteľskej zmluve, pričom tam jasne počíta z existenciou 1% poplatku za spracovanie zmluvy. Navyiac úrok a poplatok za spracovanie zmluvy dôvodová správa označuje za odplatu za poskytnutie úveru. Môže teda ísť o cenu plnenia, ktorá nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle Občianskeho zákonníka.

4. V ďalšej časti odvolania namieťa proti nepriznaniu trov mediálneho konania vo výške 202,53 €, ktoré súd rozsudkom žalobcovi nepriznal, avšak v odôvodnení absentuje akékoľvek zdôvodnenie, na základe čoho tak súd rozhodol. V tomto smere je rozsudok okresného súdu v časti nároku o náhradu trov mediálneho konania neúplný.

5. Žalobca sa tiež nestotožňuje s názorom súdu, že v prípade uznania zmluvného úroku vo výške 39,15% od 19. 06. 2014 do zaplatenia spolu s 5% zákonným úrokom z omeškania od 19. 06. 2014 do zaplatenia by došlo k dvojnásobnému zaťaženiu žalovaného a to z dôvodu, že úroky z omeškania predstavujú

sankčný inštitút, ktorý nastupuje v prípade nesplnenia povinnosti, ktoré žalovanému vyplývajú zo zmluvy o úvere. Túto argumentáciu označil za neprijateľnú, pri porušení povinnosti zaplatiť svoj dlh riadne a včas, by došlo k zániku povinnosti žalovaného ako dlžníka platiť dohodnuté zmluvné úroky, ktoré sú vyššie ako zákonný rok z omeškania, porušenie povinnosti zaplatiť dlh riadne a včas nemôže byť dlžníkovi na prospech. Navrhuje v tomto smere napadnutý výrok III. zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Právna zástupkyňa žalovanej v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zdôraznila, že medzi sporovými stranami bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere za účinnosti zákona č. 129/2010 Z. z. (dňa 10. 06. 2013). V zmluve pritom absentujú podstatné náležitosti, konkrétne náležitosť uvedená v § 9 ods. 2 písm. k/ zákona účinného v čase uzatvorenia zmluvy (výška, počet a termín splátok istiny úrokov a iných poplatkov prípadne poradie, v akom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nespokatneným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia). Ide o informáciu významnú pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o možnosť zhodnotiť úrok za úver z hľadiska jeho výhodnosti, resp. prijateľnosti, ako aj posúdenia celkovej výšky odplaty. Podľa § 9 ods. 2 písm. i/ musí zmluva obsahovať aj ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorou musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ a písmeno b/ zák. č. 129/2010 Z. z. ustanovuje, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1. Neurčitosť niektorej z týchto náležitostí má rovnaký účinok ako keby zmluva náležitosť neobsahovala. Žalovanej bola poskytnutá suma 600 €, žalobcovi uhradila sumu 376 €. Pretože zmluva neobsahuje uvedené náležitosti, je úver považovaný za bez poplatkov a bez úrokov, preto je žalovaná povinná žalobcovi vrátiť iba istinu úveru, ktorý vyčerpala v sume 600 €, v tomto prípade teda sumu 224 € spolu so zákonným úrokom v splátkach. Navrhuje rozsudok ako vecne správny aj v napadnutej časti potvrdiť a priznať žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) prejednal odvolanie v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 (a contrario) CSP, rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu, vo výroku, ktorým vo zvyšku súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP čiastočne potvrdil a čiastočne podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil správne podľa § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie je odôvodnené v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Vyjmúc jeden z čiastkových nárokov žalobcu - 202,53 €, uplatneného ako trovy mediálneho konania, možno k hodnoteniu skutkových zistení uviesť, že žiadna relevantná skutočnosť opomenutá nebola a súd prvej inštancie tieto náležitým spôsobom a v ich celkovom súhrne správne posúdil.

9. K problematike primeranosti resp. neprimeranosti poplatku za poskytnutie úveru sa odvolací súd stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého výška administratívneho poplatku predstavujúca takmer polovicu sumy poskytnutého úveru je dojednaním odporujúcim dobrým mravom a teda v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatným. Odplata za poskytnutý úver totiž predstavuje nielen zmluvný úrok vo výške 39,15% z poskytnutých úverových prostriedkov, súčasne zahŕňa aj administratívny poplatok za vypracovanie a uzavretie zmluvy. V takom prípade okresný súd dôvodne považoval dojednanie celkovej odplaty vrátane administratívneho poplatku za neprimerané, neprijateľné, teda neplatné. Navyiac neprimeraná odplata vrátane administratívneho poplatku ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a úverový právny úkon za takéto úžerné protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Zmluvné dojednanie o administratívnom poplatku nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, ktoré je skryté nielen v odplate spočívajúcej v platení dohodnutých úrokov, ale aj ako vedľajšie zmluvné cenové dojednanie, preto toto dojednanie podlieha prieskumu podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Hoci Zákon o spotrebiteľských úveroch predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku (§ 2 písm. e/ zákona), je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Možno len predpokladať,

že tento poplatok je za uzavretie zmluvy, jej spísanie, prípadne posúdenie bonity záujemcu o úver. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, odvolací súd ho má za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa (pozri aj rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe z 03. 05. 2010 č. k. AZ 1700 U 192/2010).

10. Odvolací súd poukazuje na margo veci, že samotným východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, za akých dochádza k vzniku záväzku, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, jeho lepšiu znalosť práva, ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zákonodarcu sa preto pokúsil túto faktickú nerovnosť vyrovnáť prostredníctvom práva formou obmedzenia autonómie vôle. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany s cieľom dosiahnuť vyváženejšiu pozíciu, teda spravodlivosť, ekvitu, či rovnováhu zúčastnených záujmov. Odvolací súd tiež súhlasí so správnym zamietnutím ďalších sankčných nárokov žalobcu, konkrétne poplatkov za upomienku, zmluvnú pokutu v zmysle dojednania v bode 7 VOP, ktoré celkove navyšujú náklady spotrebiteľa v jeho neprospech a teda spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v jeho neprospech. Rovnako považuje odvolací súd za správny záver aj v prípade rozhodnutia o zmluvnom úroku, podľa ktorého veriteľovi zmluvný úrok po ukončení zmluvy nepatrí, od tejto doby prináleží veriteľovi len nárok na úrok z omeškania.

11. Odvolací súd považuje za dôvodnú jednu námietku žalobcu, konkrétne námietku týkajúcu sa uplatneného nároku na trovy mediálneho konania, ktoré boli v žalobe uplatnené v sume 202,53 €, ktorú sumu ako aj ich stručné opísanie, ako trovy mediálneho konania sú uvedené v napadnutom rozsudku ako časť z uplatnených nárokov, v odôvodnení rozsudku však na tento nárok súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nereagoval. Z tohto dôvodu je v tejto časti napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, odvolaciemu súdu neostalo iné ako v tejto časti výroku zrušiť rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku s vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pretože od rozhodnutia v tejto čiastkovej otázke závisí aj rozhodnutie o trovách konania, zrušil odvolací súd aj závislý výrok o náhrade trov prvoinštančného konania.

12. O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP súdom prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

13. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).